

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 1.19
Pol leta 2.20
Četrt leta 1.11

Pri oznanilih in tako tudi pri „po-
glasnicah“ se plačuje za navadno tristopo-
no vrato:

8 kr. če se tiska 1 kraj
7 " " " 2 "
6 " " " 3 "

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Občinske volitve pred durmi.

V Gorici, 15. aprila 1886.

Naš mnogozašuženi stoj in župan dr. Maurovich izjavil je v seji 9. t. m., da volilni imeniki za bodoče dopolnilne volitve bodo kralju razpoloženi mestom v pregled ter da volitve se bodo mogle vršiti v dobi od 18. do 25. maja, približno kakor druga leta. In res 18. t. m. naznajali so nam uže oglaši, nabiti po mestnih voglih, da rečeni imeniki so gotovi in razpoloženi na povoljno postavno porabo slavnemu občinstvu pri magistratu. Ugovori proti imenikom vložiti se morajo do 18. maja. Ni dvomiti, da „Sočine“ opombe v tem oziru so kolikor toliko pripomogle k temu, da sta se naš gospod župan in njegov urad požurila pri sezavi imenikov. Iz tega naj spoznajo naši velespoštovani gospodje someščani, da je dobro in celo potrebno baviti se včasih z občinskimi zadevami, da ne zaspijo, ampak da gredo redno svojo pot. Vedeli smo, da naš gospod župan ne presliča našega glasu, in dejanja pričajo, da se nismo motili. Naj si ga vzamemo v izgled drugi župani po deželi, ki včasih proti želji in volji občinarjev zavlačujejo volitve ne le za par mesecev, ampak za celo leta in več.

Bližu so tedaj volitve in razne stranke delajo priprave, da bi zmagale sè svojimi kandidati. Prva in najglasnije se je oglasila ona stranka, ki ima kuhanico v rokah; nje gaslo je: kuhanice ne damo iz rok. Revici se dela črno pred očmi, kajti ona je trdno prepričana, da je boljše stati pri kotlu, kjer se kuha mestna juha, nego čepeti zadej kje v kakem kotu, ali trdovratno meščanstvo se noče dati prepričati, da bi imela ta stranka dedno pravico do starešinskih stolov in do kuhanice, ter zahteva, naj se dà tudi njemu prilika, da pogleda enkrat v mestni kotel, da se prepriča sè svojimi očmi, ali se deva vanj zdravo meso in zrel krompir, po katerem se nabi, da bi trebu bolel. Kuharji (vladajoča stranka) pa nočejo o tem nič slišati ter oštevajo v svojem glasilu, ki služi jako različnim namenom, v eni sapi one, ki se za volitve ne brigajo, in one, ki mestno gospodarstvo pretresajo, da da tako pretresanje je brezkoristno in škodljivo (namreč stranki). Tako si stojiti nasproti stranka kuharjev in stranka onih, ki moramo dva nositi pod mestni kotel.

Stari Marzini bil je toliko predoren, da se je

enkrat kotlu približal, in zagnal je krik, da je videl v kotlu nezdravo kost (novi seneni trg). Deželni odbor, ki je slišal to vpitje, mu je pritrdiril, ter je zapovedal, naj se ona kost odstrani. Mislite, da je stranka kuharjev razsodbo odobrila? kaj šel! Razgrajati je začela v svojem glasilu, da starešinstvo ima pravico kupovati meso, devati je v lonec in obračati, pokrivati in odkrivati, da nikdo drug nima pravice zapovedovati v tem oziru. Dokazati, da ona kost je zdrava, bila je stranki najmanjša briga; poglavitna stvar bila je, da je dokazati, da starešinstvo ima pravico kuhati, da drug ne sme zapovedovati, kaj in kako naj kuba. Menimo, da kuhrska pravica starešinstvu nikdo ne odreka; ali tu gre za to, kdo ima razsoditi, ako se zdi, da starešinstvo slabko kuha. Stranka starešinstvena je s tem postopanjem veliko zgubila; pokazala je v svojem glasilu, da se stvari izogiba, da stvar pretvari, ko se začne rešetati. Od tistega časa vzbujajo se drvonosi in število zavednih med njimi moči se od dne do dne. Drvonosi hočejo vedeti, kaj in kako se kuha; židovski list v imenu kuharjev pa razklađa, da oni imajo pravico kuhati. In tako se ne ujomamo.

Tetra zmore pa niso popolnoma nove; od nekdaj so se oglašali možje, ki niso bili zadovoljni z vladajočo stranko, ki skuša ohraniti in utrditi svoj upliv v mestni hiši; ali tako na pote, kar danes, niso bile uže dolgo. Ako je „liberalna“ stranka pri vsem tem zmagovala in vzdruževala se leta in leta, pripisovati je ta vepeh neznenosti zapanosti goriških konservativcev, precejšnjemu gitanju „liberalne“ stranke, njenemu narodnemu vznemirjevanju in pomoci „vladne“ stranke, dobljene po koncessijah danih nemškemu jeziku in nemškim osebam v Gorici.

O zapanosti konservativcev ni nam govoriti; kdor vše za kako njih delo v javnih občinskih zadehav zadnjih let, naj je prinese na magistrat in dobi lep dar. Delavnost liberalne stranke imela je zadnja leta dvojno plat: strašiti goriške Italijane pred Slovenci ter tako vzbujati in priklepati jih sebi — kot zaščitnikom italijanske mestne narodnosti, in klečepaziti pred nemškimi fabrikanti ter priduševati jih proti znamenitim koncesijam v narodnem oziru za kandidate, katere so fabrikanti sami postavljali. Kdo si more misliti večji „šwindel“?

Kdor pozna Goričo, mora pritrdiri, da v gornjem oziru je to, kar je, skoro edino le po Slovencih. Vsa kupčija vrši se sè Slovenci, ves promet

in vsa javna opravila vršijo se skoro izključljivo le sè Slovenci. Brez teh morali bi goriški odvetniki, „Goričarci“, Frecciareci, Štacunari, krömarji, turščarji, vinski kupci in prodajalci žganje pijače, sami Italijani puro sangue iz Lokavca, Sempasa, Grgarja, iz Brd in s Kraro, zapreti svoje pisarne in štacune. Slovenec prineso vse svoje pridelke v mesto in jih proda, tam jé in pije, plačuje za se in za konja in nakupi kolonialnega blaga ali obrtnih izdelkov od mestnih prodajalcev. Zdi se nam, da vse to se godi v korist in ne v zgrobo mestu, in da vladajoča stranka bi morala spoštovati narod, s katerim je siljena živeti v koristem občevanja. Namesto tega je vedenje vladajočo stranke proti njenim rednikom, kolikor se v raznih listih pojavlja, urovo, neotesano, divjačko, hotentotsko, nesramno, kokerino je le kakemu spridenemu židu mogoče ali bastardu, ki je svoj rod satjal in sprejel vse slabosti tujega naroda, ne da bi bil tujim jezikom prejel tudi tujo omiko.

V narodnem oziru ne zahtevajo goriški Slovenci od sedanjih velikanov ničesa. Italijanski „liberalci“ so se izmislili, da mesto ima neko narodno pravo in prirojeno narodnost, kakor da ne bi poznali državne osnovne postave, ki zagotavlja pravice na rodno stime in ne mestom ali deželam, kakor da ne bi vedeni, da narodnost je svojstvo osebe in ne mesta. S to zvijačo alepijo in sleparijo meščane ter jih ščuvajo proti Slovencem, aka v mestu ohranijo svojo narodnost in ne zatajijo svojega naroda, kakor so mnogi izmed njih storili. Tem zvijačnikom je pregreha zoper mesto, ako Slovenec v mestu obdrži slovenski pravopis svojega imena, ako govoriti v svojem jeziku, ako poučuje in odgojuje svoje otroke v matrem jeziku, ako vlagi na magistrat in na razne deželne in državne urade slovenske vloge, ter ne pomislijo, da vse to mu je dovoljeno in zagotovljeno po državni postavi ter da mu nobena moč tega ne more zabraniti. Naravni in postavni razvitek slovenskega naroda jim je trn v peti in ga razglašajo kot krivico, ki se godi goriškemu mestu, kot nevarnost, ki preti pogolniti mestne Italijane.

S tem postopanjem pa ne pregorovite Slovencev, ampak samo dokažete svojo nesirpljivost in neoklanost. Od Vas ničesa ne pričakujemo in se Vas ne bojimo; zanašamo se na svojo moč in na državno postavo. Vaš strah pred nami je neopravičen, Vaše sumnišenje krivljeno, Vaše vedenje

LISTEK.

BRDNECKE CESTE

po Vipavski dolini in po Krasu
Daleko.

Od Bukovice naprej iskali so nekateri vipavsko cesto zmerom za vodo. Ali ne samo, da se Vipava todi zelo zavija, nego tudi njena dolina je po nekaterih mestih zelo čaka, tako da že zaradi tega ni verjetno, da bi bila šla rimska cesta vedno za reko. Tudi govorijo jasni in že vidljivi ostanki potlakane rimske ceste proti temu mnenju.

Pri Selih sledi se namreč vidljivo staro cesto. Njen sled drži od Batujo po polji proti Selom in potem zadej za hišami te vasi (na desni strani nove ceste) naprej čez občinski pašnik Sovin proti Goričici. Na zapadni strani te vasi, na mestu Stepnjak (parcela 122 katastralne mape) odkrili so pred 20 leti kos rimske ceste. Za Berbučeve hišo v Ščih (na parceli 549) našli so to polejje deset grobov iz II. stoletja, in sicer prav zraven smeri stare ceste. Tudi pod Sovinom izkopali so že večkrat star denar in staro orožje. Vrhу vsega tega zatrjuje nam že ustno sporodilo, da je prav tudi mimo držala stara „tovarna pot.“

S tem je dokazano, da rimska cesta ni držala na Vipavo, nego po hrbitu, ki se razprostira na njenej

severnej strani. Od Volje drage držala je torej bržkone na Vogersko (ta vas je dobila ime od Ogrov, ki so hodili tudi mimo v Italijo ropat, kakor tudi cesta mimo Palme nove in Codroipa naprej v Italijo). Od Vogerskega šla je potem z potokom Vogrščekom naprej proti Batujam (Batovljam). Še sedaj imenujejo „na Rimci“ jeden del Šempaskih Bregov (tako je ime hrbitu na severni strani Vogrščeka) in „Na Oštariji“ pravijo jedaj senožeti blizu Huhovega malina ob potoku Kožaku pod Černičami. Danes pa ni tam nobene gostilnice in omenjeno ime mora torej izvirati iz starejših časov, ko je še mimo tega malina držala glavna pot. *

Od Goričice naprej ne sledi se sicer več rimska cesta, ali vsakdo lahko ugane, da je držala poleg današnje ceste naravnost naprej mimo Križa proti Ajdovščini.

Že samo ime tega kraja nam spričuje, da imamo tu iskati staro, predkrščansko naselbino. Ali tudi stare zidine v Ajdovščini nam to potrjujejo. Schöleben in Valvazor trdita, da se more že šestnajst stolpov nekdanjega ozidja zasediti, a sedem da se jih dobro pozna. Tudi nadpisani kamni in druge starine našle so se v Ajdovščini, tako da ne more nihče dvomiti, da je bila tu rimska naselbina.

Po naših potopisnih virih bila je četrta postaja od Akvileje Castrum ad fluvium frigidum. Nekateri potopisi imajo samo prvo polovico tega i-

*) Tudi staro batujska cerkev sv. Jurja (†) je stale blizu Huhovega malina.

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gospodski ulici blizu „treh krov“, na starem trgu in načni ulici ter v Trstu, via Casseraria, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo delavnici „Soča“ v Gorici, Via Mercato 12, I., naravnina pa opravnitvnu „Soča“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naravnina zniža, ako se oglase pri opravnitvnu.

mena, nekateri pa le drugo. It. Hieros. stavljajo samo „Castra“, a It. Ant. in Tab. Peutinger. samo „Fluvio frigido.“ Vendar so vsi zgodovinarji v tem jedini, da oboje pomenja le jedno ter isto postajo. To postajo iskali so oni, ki so mislili, da je šla rimska cesta zmerom za Vipavo, naravno da blizu te reke, n. pr. Claverius pri Ustji („Gemünd“), Katancich pri Vipavi (trgu) in pri S. V. Vidu; Sprunner pa stavljajo *) ob izlivu Branice v Vipavo na desno stran „Ad fluvium frigidum“, na levo pa „Ad Castra“. Mommsen pa ne določuje mesta te postaje, nego znamuje samo na svojih karti **), da se pri Ajdovščini nahajajo rimske starine.

Itin. Anton. beleži, da je od Akvileje do „Fluvio frigido“ 36 milj, Itin. Hieros. pa 35, dočim se iz tabule ne more izvedeti daljavo, ker med Ponte Sontii in med Fluvio frigido neso zabeležene milje. Ta daljava kaže odločno zopet na Ajdovščino, ki je v resnici 54 km. od Akvileje oddaljena, torej malo več nego potopisi povedo. Daljava med Bukovico in Ajdovščino (20 km.) je nekoliko večja, nego med postajama „Ad forulos“ in „Ad fluvium frigidum“ (t. j. 12 milj — 17.75 km.). Ta razlika prihaja morda od todi, da je rimska cesta mnogo ravnješja bila, nego današnje poti, ki držijo v isti smeri.

Odločilnejše pa nego jednakost daljave je to, da se v Ajdovščini nahaja mnogo rimske starine. Po-

*) Sprunner, Atlas antiquus, karta št. VIII.

**) Mommsen, Corpus Inscriptionum Latinarum, Vol. III, pars 2, tabula IV.

nedostojno italijanskega naroda, kateri bi se moral sramovati do dna srca, ako bi bil tak, kakoršni ste Vi. Po krivici so imenujete goriške Italijane, kajti manj Vas je nego bo treba kandidatov za dopolnilne volitve. Svojim rojakom voričanom malate nevarnosti, katerih ni, ter budite v njih strasti, ki se utegnejo s časom proti Vam obrniti. Hujkate in ščuvate, da bi obrnili odi meščanstva od njegovih gmotnih bed, ter da bi se pokazali kot nemestljive čuvare narodnosti, ki jo po Vaših besedah v nevarnosti. Ali narodnosti goriškega mesta ne preti nikaka nevarnost razen od Vas; Vi ste nepotrebni čuvari in potrebuješ sami, da bi Vas čivali; ne varajte ljudstva in pustite ga v miru, da bo oskrbovalo svoje gmotne in dušne koristi, katerih Vi ne znate varovati. Proč s narodnimi Nekdaj in hujkadi; na čelo naj stopijo oni, ki znajo gospodariti.

Vaše ščuvanje proti slovenškemu narodu in vanemirovanje mesta ima le ta namen, da vodo motti med mestnostenjem in da se tako vdružite na povilji kot borilci za italijanstvo, ker se dragade ne morete. To Vaše pouduvanje italijanštva pa niti rešiši, ker to, kar branite proti Slovencem, z očrtimi rokami izdajate nemškim fabrikantom, da Vas podpirajo in vdružujejo v Vadi višavi. Koliko daca je preteklo, odkar je dr. Raimondo zahteval za Goricu italijansko univerzo? A Vi kaj delate? Za ljudsko šolo hočete imeti nemščino kot učni predmet in na srednjih šolah imate za svoje otroke učni jek, katerega Vaši otroci ne razumejo, kateri jih navira, da začnajo v omiki in da ne sajajo po devrjenih šolah ni enega ni drugega jekika. In k temu molite, kakor pes, ki ima kambo na goboi. Taki čuvari omike in pravilo italijansko narodnosti Nekdaj, ko so neki Vaši patrioci šteli leta, ki imajo potisk, prednose bo meja njezinalna proti zapadu, prepovedovali so svojim otrokom rabi nemškega jekika, zdaj pa že narodni brivci in babice stavijo napise v tem jekiku. Ni še leto preteklo, ko se je neko Vaše glasilo izpodikal nad besedo Baider v neki mestni ustanovi, a danes imate Staedt. Baiderje po vseh voglib, ki pletejo k oni hiši, in sicer v mestnih barvah in z mestnim grbom; najbrže zato, ker je mestne kopeli našla Italijanka, katere je prej imel Nemec. Povemo Vam pa, da Slovenci se ne izpostikamo nad nemškim in napisi, ampak nad Vašim junakstvom in nad Vašo doslednostjo. Slovenci hočete zdušiti, akopisce svoje ime skrči, drugim odobrujete mestne barve za napise, katere ste še pred letom grajali. Zakaj to? zato da Vas vdružujejo na površji.

Ali veste pa, goriški narodni "liberalci", ki imate kuhavico v rokah, da s to zvezo ste si vrat zavili? Da, in prav Vam je. Iz kupčjake zbornice hoteli ste pahniti Gasserja, češ da je preveč Nemec, premalo Italijan, preveč Ritterjev. Na to ste se Slovencev zbalili, sto Gasserja sprejeli, zvezali se z Ritterji in s'ayno propadli s skupnim kandidatom. Pričudili so se Vam prijatelji, ki so z eno nogo v Vašem taboru, a z drugo v Stračicah. Iskali ste kandidata za mestno starešinstvo in Vi, cvet italijanštva, našli ste predsednika nemškega Šulerjua. Imeli ste gledišče v svojih rokah, pa niste smeli o njem določevati, in kar ste določili, predsednik ni izvršil, in Vi ste mogoči lepo molčati ter potrditi ga tudi na dalje kot predsednika. Žvižgali ste nemškim igračem ter nagejali jim s smrdljivo tekočino v glošči, a s tem niste mogli pridebiti obiskovalcev italijanskim predstavam. Zdaj ste obenemogli, in gla-

membe polno je tudi ime „Flavius frigidus“ — mrzla reka. Ta pridevek se, nobeni drugi vodi v teh krajinah bolj ne prilega, nego rayno Hrublju, ki teži tik Ajdovščine. Ker izvira malo više izpod skalovja iz podzemeljskih jam, v katere se odceja mokrota trnovske visocine, zato je njegova voda izvenredno mrzla in celo škodljiva za travnike. Tako tudi o leži četrte postajo ne ostaja nobedna dvomba več.

Od Ajdovščine naprej držala je rimka cesta — kakor že vemo — proti Hrušici. Morsla se je torej počasi vzdignati in po južnem obroku Gribena (Kolka, 964 m.) navzgor siliti. Naslednja postaja na tej črti je bila Ad Pinum, IX milij od Castre (Itin. Hieros), t. j. 138 km., prav toliko, kolikor znaš daljava ed Ajdovščine do Piedkraya. Tu je morala torej ležati omenjena postaja.

Ali ker Podkarpi ne leži na visodini, v pravi Hrušici, zato se je pozneje skazala potreba staro postajo malo naprej ponakniti, t. j. na bolj samotno in nevarno mesto, kjer ne morega bolje ustrezati popotnim potrebam. Zato imamo na tabuli zabeleženo novo postajo. In sipe Julia, XV milij ed Castre. Ako je ta daljava (22 km.) pravilno sporočena, tedaj je morala ta postaja ležati že enstran najvišjega mesta v Hrušici, t. j. pod Predilnim vrhom, tam kjer prihaja Dravka pot na glavno cesto. Od todi naprej ni bilo večdaleč v Lengaticum (Dolenji Logatec). Tudi Mommsen stavi postajo „In Alpe Julia“ na izčisto stran od Hrušice.^{*)}

^{*)} Corpus Inscriptionum Latinarum Vol. V. pars. II. tab. L.

silo nemških fabrikantov vše nasnanja, da pri volitvah ne bo mogoče zmagati brez koncesij in brez šibkosti. Torej lahko ste in koncesije bote morali delati, ako hočete živjeti. Slovencev ste se bali, kakor bi bili okuženi, ter ste si šteli v nečast z njimi pošteno in pravčno deli delo za blaginjo mesta, ki je potrebo Slovencem kakor Italijanom, zato z nemškimi fabrikantmi se pa niste sramovali, vselej katerje jim sramotno klapčujete. Prav se Vam godi; kdo noče poštenega zaveznika, naj prenasa očebnega gospodovatca. V boji zoper Slovence ste imeli pomoč; ko ste hoteli svoj program in svojo zastavo razviti, rekli so Vam: halt! in Vi ste osupnjeni debelo pogledali. Zdaj ste v takem položaju, da brez zaveznika ne morete čisto nič storiti in da je prebrisani Italijan prešel občasni in dovoljen ponosnemu Nemcu zato, kar koli bo zahteval. — Veseli morate biti, ako se bo zaveznik sploh uvelj z Vami pogajati! Kaj pa, ako Vas niti ne popravijo za pomod? ako se Vaši zaveznički čutijo dovolj močno, da postavijo svoje kandidature brez Vaa? kaj potem? In to se lahko zgodi; uže smo slišali, da nameravajo postaviti dva žida med kandidate. Kaj to pomeni, lahko ugancete. Vaše žance stojijo prav slabo; odvisno bo od konservativne stranke, kam se zmaga obrne.

Konservativci, zaopanci, ali ni tako, kakor smo rekli? Kako dolgo naj dronosci še kriješ roke, držimo? Ali ni čas, da ustanemo, da nastopimo, da delamo? Dvesto in petdeset tisoč goldinarjev v zame mesto na posodo. Komu naj se izroči ta denar? kdo naj ga oskrbuje? kdo naj oddaja javna dela? kdo naj ja nadzorne? kdo naj nam bo porek, da pojde vse dobro? da se nič ne zgubi? nič po nepotrebaem ne potroši? Liberalci ne, kajti oni imajo dovolj opravka z italijansko narodnostjo, narodnostnimi pravicami, s Slovenci, s Corrirom, s Freccio, z liberalizmom. Uže krščanaka ljubezen nas mora nagibati, da liberalcem, ki imajo toliko opravka z narodnimi prepriki, s ščuvanjem v mestu in s hujšanjem proti deželanom, ne nakladamo novih bremen. Njimi pustimo pustolovski liberalizem, italijansko narednost in "njih" narodne pravice; a v starostvo volimo može iz avtoje sredine, može, katerim smemo brez skrbi zaupati dvesto in petdeset tisoč goldinarjev. Liberalci naj bodo narodni prepriki; mi pa živimo med seboj v krščanski ljubezni in imejmo skrb za umno mesecno gospodarstvo — pod avstrijskim orlom. Mestih kričačev je malo: dva žida, dva Nemca, dva Italijana, dva slovenska bastarda, par omahljivcev in število je celo — ali za njimi jih gre mnogo, ker mečno upijejo. To mora biti drugačé: konservativna stranka se mora zbuditi, mora mestne vajete v roke vzeti, vse prebivalce skolo sebe zbrati, dobro gospodari, a vstrijsko čut po spomemati, omiko živiti, na vse strani pravida biti. Letos je k temu prilika dana; te prilike ne smemo opustiti. Bratje, konservativci, na noge!

Postavne določbe glede ravnopravnosti jekikov v Avstriji.

Spisal dr. Fr. Oblak.

IV.

Nobena vloga torej, ki je s pripogami vred pisana v jekiku, ki velja kot deželni jekik tam, kjer je sedež sodišča, pri katerem se vlagajo, ne more se zavrniti samo zarad jekika, v katerem je pisana, ampak mora se redno rešiti (erledigen).

Odkoli, s katerimi bi se taka vloga zavrnila, čeprav n. pr., da "nima od postave zahtevane oblike", se morajo razlagati ali iz nevednosti resilčeve, ali iz njegove lenobe in složnosti, ali pa iz zle volje, vselej katerje naj bi prosilec (tudi tožitelj) zarad jekika materialno škodo trpel. Taki odkoli pa so ne le v prepisih, ampak tudi v nepravilnih rečeh postavno zabranjeni, ker postava od 9. avg. 1854 št. 108 drž. zak. v § 8. takole veleva:

Če se prošnja odbije, se imajo v odloku povedati razlogi, zakaj prošnja ni uslušana, ali se imajo potrebeni produkdati, kako naj se popravijo vloga ali pa prilogi.

Kadar je torej pravna stvar postavno pred sodnikom in kadar tem stranka tudi ne znan, kakor hoče, da naj soda ik žnjo govoriti: tedaj nastopijo druge bistvene pravne razmere in sodnik mora svoj posel opravljati ne glede na to ali je pismo pisano v sodniškem ali pa v drugem jekiku, ki velja v okrožju, takega sodišča kot deželnih jekik.

Tu je v prepirnih rečeh 1. instance (deželno in okrožno po okraju sodišča) gledé jekikov najvažnejša, kajti po tej se ravnajo tudi višje instance. Tu ukaže § 13. občn. sodn. reda takole: Občne stranki in njuni pravniki imajo v svojih gospodarskih rabiti v deželi navaden (landesüblich) jekik in zdržati se vsake obširnosti, vsega ponavljanja in vse sledljivosti.

Kaj, ali ni v tej določbi jasno izrečeno, da pri sodiščih se more rabiti vsak tam navaden deželni jekik, in toraj imajo nekteri deželni jekiki le vsled navade prednost, da veljajo v svojih okrajih kot sodniški jekiki. Ta jekik ima biti le za sodišče in samo iz oportunitete ali složnosti, pa nikakor ne za stranke, ustimeni in pismeni poslovni jekik.

Raba tolmačev*) za deželne jekike v civilnih zadevah toraj ni potrebljana takrat, kadar je pri sodiščih nameščeno sposobno osebje.

Sposobno kanclijsko osebje se ima za vse deželne jekike in povsod na izbiro, tako da se more in navadno tudi mora prav izbirčen biti; kar pa pravne moći zadeva, je omeniti, da pri današnji posibilnosti delavcev na duševnem polju (in vse kaže, da bo ta poslova rastla!) imamo za vas opravila pravnega izvajanja še preveč pravnikov (gotovo ne v vseh jekikih) in da smo prav na nasprotni strani od onih časov, ko se je doctor juris, izšolan na vsečilički v Bolgari, kadar je prišel domov, občudoval kot pravi čudež.

Tudi sedaj, kadar n. pr. tožitelj v tožbi ne zavteva (to pa je vselej), naj bi se obravnava vrnila v jekiku tožbe, bi sodnik moral v jekiku stranke obravnavati, kajti resolucija od 14. junija 1784 št. 306 lit. t. zbirke pravnih postav bi se drugače ne mogla izpolnovati. Ta resolucija (ki se mi sicer ne zdi praktična, ki pa pojasnjuje voljo sodniškega reda in je vsekakor za deželne jekike pred sodišči velike važnosti), ne glasi:

Pri ustnih obravnavah morejo stranke tirjati, naj se vzamejo v zapisnik od besede do besede njihovi pravni razgovori. Je li ta določba mogoča, da stranke ne gvorijo sodniškega jekika?

Dopisi.

Iz županije Libušnje, 9. aprila. — Prijetne pomladanske dneve nam je ljubi Bog podelil. Solace pošilja svoje ogrevajoče žarke na odpočito zemljo. Vsa narava se pomlaja in gre se svojo krasoto na dan. Milo piše slavé svojega stavnika s prijetnim petjem. Kmet marljivo trebi, orje in seje. Tudi pastir je izgnal svojo ovčino.

Maogo naših krepkih mladeničev in mož, odpotovalo je pred kratkim na Gorenje Avstrijsko državo plaviti. Nekateri delajo pri grajenji vode na Koroskem. Več njih šlo je k Trstu, v Bosno ali še dalje dela iskat. Iz tega je razvidno, da zgubi naša županija dokaj delavnih moči čez leto.

Ako pregledujemo kolovze, poti in ceste, zapazimo, da se je v zadnjem desetletju marsikaj popravilo, zboljšalo. Skladovna cesta Sv. Lucije-Tolmin-Kobarid še od prejšnje posebno v mosteh. Slavni cestni odbor je obrnil vso pozornost na preobokanje potokov in grap. Tje, in sam se je cesta malo razširila, posula, zravnila. Zdaj ne bodo zadrževali potnika ludourniki, kajti v kratkem bodo dodelani najpotrebniji mostiči. S tem pa ni rečeno, da je omenjena cesta uže vsa prenovljena; udariti bode treba še mnogokrat s pikonom in kladivom, predno bo končana. Delo se vrši po nakladi. Več ko kdo plačuje davkov, več mora delati.

Dandanašnji misijo napraviti cesto v vsako gorovo selo. Tudi iz Smasti na Libušnje, Vrsno in v Krn se ima delo v kratkem pričeti. Tako je prav. Dobre zveze pospešujejo vsestransko blagostanje. Kadar nas skušnja uči, nekateri ljudje vsako započetje odsvetujejo, grajajo, dokler ni storjeno; potem ga pa prehvaliti ne morejo, ko uživajo sad svojega truda. Ako gledamo na našo barantijo in kupčijo, priznati moramo, da poprava cest, kolovozov in potov je tudi v tem oziru zelo važna.

Tudi občina Kamnac se je pod prejšnjim podžupancem poskusila, da bi se naredil most čez Sočo. Očinari so sprožili misel, naj bi se napravil most čez Sočo, in občinski prejšnji svet je storil prve kratek v tej zadevi. Naprosti se je bil javljenec, kateri je premeril na določenem kraji Sočino strugo in zvrnil v to svrhu lep načrt. Most bi bil po tem načrtu pravi krok naše dolinice, na šestih stebrih, ves kampait; a stal bi 67 tisoč gl. Nekateri možje poprejšnjega županstva niso hoteli priznati potrebe omenjenega mosta. Valed tega je bil vaš korak naprej brezuspešen.

*) Tolmači, katerih naloga je, da prevajajo pisma v sodniški ali kateri drug deželni jekik, se imajo torej le za tuto jekiko rabiti. Vendar tudi v občini del. XIX. osnovne postave od 1867 ni dresnljivo, da judovski jekik ne velja ne kot deželni in ne kot ptui jekik; neveljavna in njeni so pisma, sestavljena v judovskem jekiku, ali s črkami tega jekika (dvorni dekret od 22. okt. 1814 št. 1106). Judovski (prav za hebrejski) jekik je m. t. v. jekik, pa nima veljavne kakor latinsčina in grčina.

Tolmači se imajo po potrebi in po prodlogu deželnih (okrožnih) gospod po nadodisči imenovati in po deželnih (okrožnih) sodiščih zapriseti. — Pri izbiranju stalnega tolmača je treba ozir jemati najprej na znanje (jekika) in na trivac obnašanje, ki se ima na vsek mogoč način izvedeti, ter na avokate in bogarje. V posameznih slučajih morejudi sodnik 1. instance (tudi okrajski sodnik) tolmača imenovati in zapriseti.

Omeniti mi je, da od kobilidskega mostu do tolminškega je dobre tri ure. V tej dajavi ni druge zvezne meje levo in desno stranjo Soče razen ladij pri Kamnem, ali v novejšem času za silo z les in s koz napravljeni most. A taka zvezna je pomanjkljiva. K temu batu se je zdaj spomladi hinde snežnice, v jeseni velike povodnji. Ako pomislimo, da ta vodenih prelaz zadržuje in obtežuje obdelovanje in vživanje zemljišč, priznati moramo, da je ta most potreben. Potreben je v prvi vrsti občini Kamno, potem celemu županstvu in drugim. Napravo mostu kljčejo razvaline in ostanki nekdanjega mostu na verigah. Vojniški potveljniki sami so se pri zadnjih vajah po tukajnji delini izrazili o potrebi napravi mostu pri Kamnem. To vse je le prazno besedanje in ostane le glas upijočega v puščavi, ako ne prodre ta misel do viših krogov, kateri so zmožni delati za izpeljavo omenjenega mostu. Kdor občuti velike nakiade, naj se mu da odškodnina za njo.

Ustanova novega vikarijata na Kamnem pravčila je tudi očitno novega pokopališča za to vas. V to svrhu določilo se je ob poti, ki pelje v Tolmin, na tako zvanem Pratencu nekaj štirjaških seznav sveta, ki se obzida in blagosloví za pokopališče.

Pribislav.

Politični razgled.

Zadnjič smo rekli, da bodo v državnem zberu budžetna razprava konec tedna končana. Ali levčarski govorniki so jo zavlekli še za dva dni in končala je še le preteklega utorka. Trajala je v vsem tri tedne in potrebovala 25 sej. V razpravi trgovinskega budžeta govorila sta poslanca Šuklje in Pfeiffer za dolensko železnico, za katero je pa po ministrovih besebah za zdaj še prav malo upanja in Dolenjci bodo morali še dalje vztrajati v lepi kreposti, ki se potrpežljivost imenuje. Ne dvomimo, da se jim to posreči, saj so Slovenci. Na našo predelsko železnico živa duša več ne misli. Pri razpravi budžeta poljedelskega ministerstva zahvalil je poslanec Pfeiffer za vinarsko in sadarsko šolo na Dolenjskem državno podporo, katera je tej šoli že z davna bila obečana, in pa, da naj vlada skrbí za ameriške vinske trte, za katere trsna uš ne mara. Minister Falkenhayn je odgovoril, da je že preskrbeno za ameriške trte in da jih dobé tudi Dolenjci, gledé podpore vinarski šoli je pa molčal. V razpravi pravosodnega ministerstva govoril je od naših poslancev jedini Vitezovič ter je v daljšem govoru razkrival v nebo vpijoče krivice, ki se istrskim Hrvatom in Slovencem gajajo pri sodiščih. Drugi poslanci so molčali, omenjati pa moramo, da sta poslanca Vosnjak in Raiče pri generalni razpravi govorila o sodiščih razmerah na slovenskem Štajarskem.

V seji 14. t. m. je pričela razprava o črni vojski, ki bodo končana v petek ali najdalje v soboto. Nobene dvojbe ni, da zbornica vzprejme ta zakon po vladinem predlogu, morebiti z neznanimi izprenamami. Potem pojde poslanci na velikonočne počitnice.

Zadnje dni se je govorilo, da se vlada pogaja z vitezom Chlumeckim od leve, da bi prevzel trgovinsko ministerstvo, a pogajanja da so se zoper razbila, ker je Chlumec zahvalil, da poleg njega vstopi še neki drug levčar v ministerstvo, čemur pa vlada ni hotela pritruditi.

Garašaninovo ministerstvo misli premeniti ustavo v svobodnejšem zmislu, na novo preustrojiti upravo in urediti finance, nadalje hoče strože izvajati zakon o ljudskih šolah in visoki šoli v Belogradu dodati tudi medicinsko fakulteto. Skušalo bodo tudi vojsko reorganizovati, ker je vojna z Bolgari pokazala, da se danja uredba ne velja. Dvomiti je pa, ali bodo morebiti Garašaninu vse to izvesti, zlasti s finančnimi bode težava, ker so državni dolgovni sled zadnje vojne močno narasli.

Bolgarski knez se je naposled udal sklepom carigradske konference z nekimi pridržki. Razpisane so volitve za narodno "sobranje", kateremu se bodo predložili ta sklep v poštitev. V tem "sobranju" bodo prvkrat zastopani bolgarski narod s te in one strani Balkana. Solski zakoni bolgarski dobili so veljavno tudi na Vzhodno-Rumelijo, in častniki rumeljski morajo nositi isto uniformo kakor bolgarki.

Turčija se je še jedenkrat obrnila na velevlasti, da bi dale Grški ultimatum, da naj miruje, ali pa da jo prepusti brez milosti njeni usodi, ker Turčija ne more več zmagovati silnih stroškov za vojne priprave. Zbornica grška je izrekla vojevitemu ministerstvu popolno upanje. Na meji malo da se niso že sprejeli grške in turške predstraže.

Bismarcku preseda boj s katoliško cerkvijo, odjenjal je in pruska gospodska zbornica je vzprijevala novo postavo, po kateri se bodo mogla kat. cerkev prosteje gibati.

Gladstonu dela njegova zakonska predloga glede Irske veliko preglavico. Angleži jo strogo obsojujejo in celo prijatelji ostavljajo na cedilu Gladstona, ki je izjavil, da se ne protivi premembam njegove predloge.

V Padovi na Laškem prikazala se je kolera meji vojaki.

V Belgiji je začelo z nova vreti. Delavci zahtevajo dela, a ga ne dobé.

Domače in razne vesti.

Imenovanje. Poročevalc za upravne šolske zadeve na Primorskem imenovan je c. k. namestništvo svetovalec Benedikt conte Giovannielli-Gerstenburg, ki služi uže več let pri namestništvu v Trstu.

Vollni imeniki za bodoče dopolnilne volitve v goriško mestno starešinstvo bodo razpoloženi v mestni uradniji od 18. t. m. naprej skoz 4 tedne. Kdor hoče ugovarjati, mora to storiti do 18. maja; pozneje se ugovori ne bodo več sprejemali. Vsakdo naj pogleda, ali je med volilce vpisan, ter naj reklamuje svojo pravico, ako je izpuščen. Če je kdo sprejet med volilce, ki nima pravice, naj se proti njemu vloži ugovor.

Skušnjo učiteljske sposobnosti delale so v Gorici ta in prejšnji teden slednje gospodične učiteljice: Baubela za meščanske šole; Kren, Niederkorn, Schmutz, Streinz za ljuške šole; Morato za nemški kot učni jezik; Luzzatto, Ronner, Spaun za francoski jezik in slovstvo. Ena gospodična je odstopila med skušnjo; gospodični Kren in Niederkorn sti napravili skušnjo z odliko (stev. 1), druge z dobrim uspehom. Góna Kren delala je izpit sò slov., ital. in nemškim učnim jezikom.

Ajševska zadava tako zanima razne goriške kroge, posebno pravni svet nestrpno čaka, kako se štrena razvoza. Govori se, da Ajševčane bo zagovarjal spretan odvetnik iz Ljubljane, ki je bil v to naprošen in ki je baje že obljudil, da prevzame to zalogu. Goriški Slovenci morajo biti tega veseli, kajti bratovska pomoč, katero Kranjec Goričanu deli, utrdi in napre še bolj tisto srčno vez, ki objema rojake tostran in onstran Hublja v eno celoto. Goriškim in kranjskim Slovencem bilo bi enako ljubo, ako bi se ljubljanskemu odvetniku posrečilo prav uspešno zastopati koristi svojih priporočencev. Po zagovorniku bodo obravnavata še večjo zanimivost nego bi jo sicer imela; zato se po pravici uže dalje časa poprašuju, kdo bo v tej reči zagovornik. Radovednosti bo s to vestjo z ene strani ustrezeno, a z druge strani bo radovednost rastla radi nenavadnih in izrednih okoliščin, ki spremlijajo sodnisko preiskavo v tej zadevi od prvega začetka naprej.

Konjske dirke napravijo tudi letos v Gorici na Rojicah 28. aprila in 2. maja, to je velikonočni ponedeljek in belo nedeljo. Za prvo dirko je oglaševanje že končano in oglasili so se gospodarji mnogih lepih in slovačkih konj; oglašanja za drugo dirko sprejemala se bodo do 18. t. m. opolnodi.

Zadušila se je neka udova Frinta, ki je stanovala v Rabatišči v hiši, kjer je gostilna "Pri križi". Njen oče se je imenoval Barago ter je bil krčmar in mizar v isti hiši. Delal je razno posodo za hišo Ritterjevo sladkorjevo tovarno in je bil pri tem obogatil. Hči se je omožila in je imela sina, ki je umrl, ko je bil v 16. letu življenja. Nesrečnica bila je sama in je ukazala svoji postrežnici prednji dan, naj ne pride v njeni sobo, ako ne dobi vrat odprtih. Naložila je v peč oglja in žvepla, ter je vse začigala, da jo je zadušilo. V nedeljo premenila je svojo oporoko ter je pustila vse premoženje, blizu 80.000 gl. vredno, v dobrodelne namene. Ustanovila je dva stipendija po 300 gold. za italijanske študente na vseučilišči. Povod samomora je baje preprih s hišnim gospodarjem, ki je bil rekel, naj gre iz hiše. Vsled tega, pravijo, premenila je prvotno oporoko, po kateri je bila odločila polovico premoženja gospodarjevim otrokom. Bila je sitna in prepirljiva.

Lastnik hiše pod kosarno, katere vogel gleda uže na Travnik, prosil nas je že opetovanjo, naj bi podpirali njegovo prošnjo, stavljeno na slavnih mestnih magistrat, da bi mu spravil izpod okna načrto pripomoček.

ki je namenjena možki složnosti, a ki napoljuje vzduh in ondašnjo hišo z neprijetno vonjavo. Ako sl. magistratu ni mogoče, da bi korenito podrl ono napravo, naj bi vsaj vodo napeljal, kakor je navada po drugih mestih, da bi sproti vse edpravljala in splakovala, da bi ostal znak čist in zdrav, prijeten in vladen.

Baron Tacco iz Št. Ferjana prišel je bil pretekli ponedeljek v nezavest, ko se je peljal od doma v Gorico. Pri Sočinem mostu so nekateri možje to zapazili ter so ga peljali v gostilno "Ala Luna" pod kosarno. Zadel ga je bil nekak mrtvd, a zdaj mu je boljše in je iz nevarnosti; pozna uže ljudi okolo sebe in želel je videti svoje otroke. Nada je, da se kinalu ozdravi.

V tržaški okolici bila je preteklo nedeljo do polnina volitev, ker je tržaško mestno starešinstvo ovrglo volitev inženirja Živca. Zmagal je sprocejšnjo večino kandidat "Progressive" stranke. Danes proti narodnemu g. Živcu. Okoličani so se sploh dobro držali, ali preveliki sili se niso mogli ustavljati. Zdaj bo Trst rešen, ker ima "Progresso" še enega staršino.

V Tržiču (Monfalcone) odprejo se zoper 15. maja vroče klorove, bromove, jodove, žveplene kopeli, ki imajo 88 stopinj gorkote (O). Koristne so proti živčnim boleznim, proti proteinu, trganju, revnatizmu in proti drugim boleznim. Vodil jih bo, kakor druga leta dr. A. Suttina iz Trsta.

Novi pošti odpreti se 1. maja v Ročinji in v Logu ter bodo sprejemali pisma, denar, blago in osebe. Pošiljatve bo vozila ona pošta, ki gre vsak dan iz Gorice na Trbiž in s Trbiža v Gorico. V zadnjih letih smo glede pošti na Goriškem precej napredovali; minister Piščanec je v tem osiru za nas veliko storil. Naj sprejme našo najiskrenje zahvalo.

V Kamnje priklatil se je preteklo nedeljo mož z dvema tovaršoma iz blažene irredente z vozičkom, na katerem razstavi malo pred sv. mašo ob 10. uri svoj svetozor (panorama) pred cerkvijo. Otroci so se trli in gnali okolo njega; a njegovo okę je plensalo in obračalo se povsed drugi, l, le ne na otroke in na njegov svetozor. Naenkrat plane žandar k njemu in haj! Ker ni bil žandar italijanskega jezika več, peljal ga je v šolsko poslopje. Tam se je potolmačil poizvedel, da so vse trije iz italijanskega Tirola. Mož so zapazili uže prejšnji dan v Selu, da opazuje okolico in jo rite. Naznanili so žandarmeriji, zato je bila koj pri rokah. In res mu je žandar našel več listkov in malo knjižico, v kateri je bila Gorica in njena okolica, na listih pa Selo, dornberška cesta, Vrtovin, cesarska cesta do Gorice, vsi mostovi na Vipavi do tega kraja in sploh vse podrobnosti. Odpeljal je trojico stražnik v A'dovčino, a kmalu poludne v Gorico. Prelepa pisava in natančno risanje znači moža višje izobraženosti, nego je na zunaj kazal.

Mestne volitve ljubljanske so se dobro izvrile; Nemci se jih niso udeležili, ker niso upali zmagati; narodnih volilcev bilo je precej, če tudi ne preved. Voljeni so skoro enoglasno vse po volilnem odboru priporočeni kandidati, namreč v I. razredu: Mosche, Murnik, Pakič, Ravnikar; v II. Benedikt, Dolenc, Povše, Vošnjak, Zupan; v III. Hribar, Klein, Zarnik.

Delavski prijatelj. Nauki, ki so delavcem v sedanjih dobi posebno potrebni. Tako se imenuje knjižica, 52 strani v malih osmerkih broječa, katero je episal naš rojak Franc Podgoršnik ter dal jo tiskat v Novem mestu pri g. I. Krajci. Knjiga odgovarja na dve pršanji: 1. Kako so doslej delavce učili in vodili? 2. Po čem je delavcem hrepenski v sedanjem času? Niska cena 20 kr. omogoči, da si lahko tudi ubožnejši omislijo to knjigo. Socijalno pršanje trka vredno močneje na vrata evropskih držav; blagor državi, ki je zadne o pravem času umno in pravico reševati. O tem predmetu govoriti tudi navedena knjiga.

"Matica Slovenska" v Ljubljani bo imela v sredo 28. aprila ob 4. uri popoludne v dvorani ljubljanske čitalnice svoj 21. občni zbor. Na vrsto pride predsednikov ogovor, račun za leto 1885, volitev treh pregledovalcev računa, proračun za leto 1887, volitev 10 odbornikov, letno poročilo o odborovem delovanju in posamezni nasveti. Račun in proračun sta že zdaj v pisarni razpoložena društvenikom na ogled in se pri občnem zboru razdelita tiskana med navzoče.

Hvalnica sv. Ambroža, Te Deum laudamus" izšla je ravnokar, zložena in poklonjena pred. g. Adolfu Harmelju, pospošitelju cerkvene glasbe. Cena 30 kr. Dobiva se pri skladatelju Janezu Cariču v Škofji Loki in v Katoliški bukvarni v Ljubljani.

"Marija moja kraljica" ali Šmarnice za leto 1885 izšle so v zalogi Katoliške bukvarne v Ljubljani, kjer se dobivajo po ceni, ki je v današnjem oznanilu navedena. Živo zanimanje slovenskega ljudstva za majnikovo pobožnost zahteva vsako leto nove Šmarnice, ki je tudi v Ljubljani tiskajo. Letos je

splošni želji ustregel župnik č. g. Anton Žgur, ki je s hvalevrednim trudom sestavil Šmarnice, v katerih je kratko premišljevanje in molitev za vsak dan majnuikovega meseca. Beseda je lepa in umljiva, nauki so z mnogimi izgledi podprt, tisek eden, oprava knjige prav prijetna. Pridjane so tudi mašne in druge molitve, tako da te Šmarnice lahko slušajo tudi kot molitvena knjiga. Kdor želi knjigo za letoski majnikov mesec, naj seče po teh Šmarnicah, ki naj bi med Slovenci mnogo dobrega sadu obrodile.

Listačica upravnosti. P. Biljana. Grbec J.: plačano do 31. dec. 1885. — Juv. Lovr.: plačano do 31. okt. 1886. — Ščigaj R.: na dolgu naročino za 1885 in letosjo. — Slov. jes: tudi tako. — Zorut Ant.: tudi tako. — Zamet M. in Zuchiat Fr.: plačano do 31. dec. 1885. — Žnidartič And.: plačano do 30. junija 1885. — P. Boles Črnota M.: na dolgu za leto 1885 1 gld. 10 kr. in letosjo naročino. — Strukelj M.: 27. dec. 1884 poslali ste 1 gl. 40 kr. v pobotnico dolga za 1884 in 1 gl. 60 kr. za leto 1885. — 21. dec. 1885 pa: 1 gl. 40 kr. za 1885 in 1 gl. za 1886; torej manjka za 1. 1885 še 1 gl. 40 kr. — Jakopič Avg.: plačano do 31. dec. 1884. — Pipan Fr.: za leto 1886 plačanah 20 kr. — Al. S.: plačano do 31. dec. 1884. — P. Hrganj. Šperhonica Jos.: plačano do 31. dec. 1884, drugo še na dolgu. — P. Cerkno. Bralno društvo in Jag: kakor Jan. — Kok. Jan. v C.: na dolgu za 1885 in za letos. — Pet. Franc v C.: na dolgu za 1885 in 1886. — P. Čepovan. K. A.: za 1885 še 4 gl. — P. M. v L.: velja. —

Gosp. naročniku v Ajdovščini: Zadnjč Vas nismo imenovali v „Sodi“ zato, da bi Vas tirjali naročino, ker radun smo Vam bili naznani že v prejšnjem listu, ampak zato, da bi Vas pokvalili in Vam javno potrdili, da ste pladali 11. marca t. l. (ne 10., kakor je bilo zadnjč redeno) po poštni nakaznici na ajdovščinski pošti 4 gl. 40 kr. za laško leto, 5. aprila t. l. pa v posebnem pismu zopet 4 gl. 40 kr. za tekoče leto. Odgovorili smo Vam v „Sodi“ in ne v posebnem listu zato, ker smo bili tudi račun javno naznani, in pa zato, da smo c. k. poštni urad v Ajdovščini opozorili, naj pogleda, kje je pomota, ker omenjene nakaznice z dne 11. marca nismo prejeli. — Odgovorili ste nam, da poštno-prejemenu listu ne verujemo. To ni res. Verujemo; ali le toliko, kolikor tak list spričuje, namreč da Vi ste na pošti rabično denar oddali. Tega pa oni list ne more spričevati, da bi bilo upravnštvo dotični denar tudi resnično prejelo; in danes Vam zopet trdim, da Vaša nakaznica z dne 11. marca t. l. ni došla na goriško pošto in da „Sodi“ je torej ni mogla prejeti. — Rekli ste nam, da v kratkem zvemo, kje je pomota glede te pošiljanje. Do danes smo le to zvedeli, kje ni pomota, namreč pri Vas, pri goriški pošti in pri „Sodi“ ni pomota v tej zadevi; kje je pomota, nismo mogli še izvedeti. — Zgubljenega ali zamešanega denara ne pošiljajte nam z nova, ker gotovo pride na dan, le oni poštno-prejemni list, ki sta ga bili nam poslali in s katerim smo bili na goriški pošti, dobro hranite in ne dajte ga iz rok, ker on je edino spričevalo, na katere se lahko sklicujete. Ajdovščinska pošta je reklamirala oni zvezek, ki sta ga bili plačali 18. marca 1885 in ima zdaj potrjenje v rokah, da je res došel, kamor je bil namenjen. Prosite jo, naj reklamira še ono pošiljatev z dne 11. marca 1886, da pride vse na disto. Ne budujte se, da Vas toliko nadlegujemo; tudi nam je sitna takša reč, ali drugače si ne vemo pomagati. Ako bi ne bili plačali, bi bili morda tudi mi dalje molčali o tej stvari, ali ker ste plačali, je gotovo tudi Vam na tem ložede, da pride denar na svoje mesto. Večimo Vam veselje praznika.

Poslano.

Da ne bode kdo neopravičeno deval meni na rovaš „Sočin“ dopisov, (kakor se godi,) prosim Vas, gospod urednik, blagovolite mi potrditi, da nisem pisal nikakega dopisa gledé Tolminške šole, kakor tudi ne onega dopisa v 14. „Sočini“ številki gledé učiteljskih razmer s podpisom: „—k.“ Isto tako ni v zadnji (15.) „Sočini“ številki noben dopis moj.

Resnici na ljubo moram tudi izjaviti, da nisem z dotednimi dopisniki v nikakoj zvezi. (O p. u. e. d. n. Radi Vam potrjujemo, kar želite, in le žudimo se, da se pri dopisih navadno najprej praša, kdo je pisal, a ne, ali je resnico pisal. Za resnico in za zboljšanje dela vsak pravi dopisovalec in ne za osebe.)

V Podmeleci, 13. dne aprila 1886.

IVAN KRAJNIK, učitelj.

Zahvala.

Podpisana se srčno zahvaljujeta tukajšnjim č. g. c. k. uradnikom, kakor tudi vsem onim blagim osebam, ki so se udeležile žalostnega pogreba njih neprizadljivoga očeta.

ANTONA RAVTER-JA,

po 53 letnem službovanju upokojenega c. k. sodniškega službe, in so s tem ranjkuem skazali poslednjo čast.

Kanal, 10. aprila 1886.

Terezina Segala roj. Ravter, hči Anton Segala, zet.

Sejem v Tominu

za živino, poljske pridelke, gospodarsko in kmetijsko orodje, štacunske blage itd. bodo letos, ker pade sv. Jurij 23. aprila ravno na veliki petek,

prvo sredo po veliki noči 28. aprila.

Županstvo v Tominu, 13. aprila 1886.

DEVETAK.

Izvajatelj in odgovorni predstnik: M. KORSIC. — Tiška: „Hiljajnska tišarna“ v Gorici.

Mlado kobilo,

v petem letu, lepo, sivo, nad 14 pesti visoko, z lepo čvrstim, 2 meseca starim žebetom (žebico) proda Miha Batič, posestnik v Šempasu. Kobila dobra za vsako delo, posebno izvrstna za pleme. Kdor želi kupiti, naj se oglaši pri lastniku.

Pri J. Krajen, založniku v Novomestu je prišla na svito knjižica: Delavski prijatelj. Nauki, ki so delavci v sedanji dobi posebno potrebni. Spisal France Podgornik. Cena 20 kr. Dobiva se pri založniku in po vseh knjigarnah.

V pisarni Seitz-eve tiškarne nasproti se-menišču v Gorici prodaja se po znižani ceni — za 1 gld. 30 kr.

VELIKE TEIDEN

IN VELIKA NOČ,

spisal profesor Andrej Marušič.

Knjiga se pošilja tudi po pošti na povzetje. Kdor pa denar uže z naročilom vred pošilje, naj pridene še 10 kr. za vozni list.

Št. 1670. š. s.

Razpis

službe učiteljice III. plačilne verste na dvorazrednici v Lokvah.

Služba se oddà koj; prošnje naj se vložijo pri podpisanim.

C. K. OKRAJNI ŠOLSKI SVET V SEŽANI
dne 8. aprila 1886.

Prodaja smrekovih sadik.

V c. kr. centralni drevesnici pod Rožnikom proda se še več sto tisoč triletnih lepih presajenih smrekovih sadik v skupinah po tisoč kosov, katerih vsaka z zavijanjem vred stane 2 gld.

Naročila vsprejema c. kr. deželno gozdarsko nadzorništvo v Ljubljani do 20. t. m.

Roba za oblačila

samo iz trpežne ovje volne, za moža srednje velikosti 3.10 metra za gld. 4.96 kr. iz dobre ovje volne; za celo { " " 8. — " " iz boljše ovje volne; obliko { " " 10. — " " iz fine ovje volne; popotni pledi po gld. 4, 5, 8 in do gld. 12. — Jako fina oblačila, hlače, zgornje sukunje, robo za sukunje in dežne plašče, tifi, ledeni, komisno sukno, grebenasto sukno, ševar, tkance (trikó), polsukno, tkanine za biljarde, perijon in toskin priporoča.

ustanovljeno J. Stikarofsky, 1886. — tvorniško skladisče v Brnu.

Ogledki franko. Oglede karte za krojače nefrankovano. Razpoljila se proti poštnemu povzetju čez gld. 10 — franko.

Imam vedno skladisče sukna v vrednosti 150.000 gld. a. v. in je ob sebi razumljivo, da pri moji svetovni trgovini ostajajo ostanki v dolgorosti od 1 do 5 metrov; zategadel sem primoran take ostanke za tako znižano ceno oddajati. — Od teh se ogledki ne morejo razpošljati, proti temu se nedopadajoči ostanki zamenjajo ali pa se novci pošljajo nazaj. (Opozorjam, da druge firme pač blago zamenjujejo, morebiti s slabijim blagom, a denara ne povračajo.)

Zavojlo ponarejanja po nezmožnih ali varajočih firmah sem primoran inserirati v zato pravim, naj se p. t. naročevalci spominjajo moje znamenite firme in me počastijo s svojim cenjenim naročevanjem, katero vselej zvršim najtočnejše.

Dopisuje se nemški, češki, madjarski, poljski, italijanski in francoski.

Oznanile.

Letni trg, ki se navadno drži v Kojekem v pondeljek po sv. Jurji, naleti letos na velikonočni praznik. Gledé na to prenese se na pondeljek po velikonočni osmini.

Za obilno vdeležitev prosi

ŽUPANSTVO Š. MARTNO-KOJSKO
dne 14. aprila 1886.

Župan: MUZIC.

Na debelo.

Pozor mizarji!

M. COPPAG-EVA
prodajalnica papirja v Gorici

priporoča svojo veliko zalogu ures ali lepotičij, tapecerij, olepševalnega papirja, kakor tudi zlate in srebrne podlage za mrtvaške truge po fabričnih cenah.

Prekupej dobijo poseben odbitek.

Ob enem priporoča svojo bogato zalogo voščenih sveč po jasni nizki ceni.

Na drobno.

Gosp. Fragnerju v Pragi! — Uže blizu 6 let trpel sem na želodci, da nisem mogel ni jesti in spati. Posvetoval sem se o tem s prav mnogimi zdravniki in užil preveliko zdravil pa brez vaseha. Po nasvetu tukajnjega lokarja, gosp. Schula-e, poskusil sem dr. Rosa-e živiljenski balzam. Vzel sem 5 steklenic in bolečina je popolnoma zginila, mogel sem zopet spati in jesti. Ob enem priporočil sem ta živiljenski balzam prav mnogim, ki so bili mrzlični, in zdravstveni vseh je bil ja, ki mrzlična je zginila. Iz tega uročka štejam si v dolžnost, da se Vam prserčno zahvalim za iznajdbo dr. Rosa-e živiljenskega balzama, ter želim, da bi vsi bolniki zatekli se k temu zdravilnemu in oživljajočemu pomočku. Z odličnim spoštovanjem.

Buzen (na Rumunskem), 28. novembra 1880.
Jakob Mendelsohn, profesor.

Nagla in gotova pomoč za želodčne bolezni in njih nastopke.

Orhanitev zdravja odvisna je le od ohranitve in pospeševanja dobrega prebavljanja, ker to je glavni pogoj zdravju telesnemu in dušnemu dobremu bitu. Najbolj potrjeno DOMAČE ZDRAVILO, ki prebavljanje uredi, doseže primerno mešanje krvi in odprije pokvarjene nezdrave krvne dele, je uže več let splošno znani in priljubljeni

dr. ROSA-E ŽIVLJENSKI BALZAM.

Napravljen iz najboljih, zdravstveno najkrepkejših zdravilnih zelišč, potrjen je posebno kot gotova pomoč pri slabem prebavljanju, pri presedanjih, po klesem dišečem riganju, napenjanju, bluvanju, pri bolečinah v telesu in v želodci, želodčnom kroli prenapetinom žalodačem z jedimi, zasližnimi, krvnem navalu, hemeroloidu, ženskih bolezni, boleznih v ūrevih, hipokondrijih in melanohlijih (vsled slabega prebavljanja); on oživlja prebavljanje, dela zdravo in disto krv in bolno telo, dobita poprejšnje moč in zdravje. Vsled te izvrstne moči postal je gotovo in potrjeno ljudsko domače zdravilo ter se je sploh razširil.

I steklenica 50 kr., dvojna steklenica 1 gl.

Na tisoč pohvalnih pisem lahko vsak pregleda. Pošilja se na frankirana pisma proti povzetju zneska na vse strani.

Svarilo: Da se izognejo neljubim napakam, prosim vse p. n. gg. naročnike, naj zahtevajo, povsod izrecno dr. Rosa-e živiljenski balzam iz lokarne B. Fragner-ja v Pragi, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajev dobili neuspešno zmes, aka so zahtevali samo živiljenski balzam, in ne izrecno dr. Rosa-e živiljenskega balzama.

Pravi dr. Rosa-e živiljenski balzam dobi se samo v glavni zalogi izdelovalca B. Fragner-ja, v lokarni „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205—3. — V GORICI: G. Cristoforetti, G. Pontoni, R. Kürner, A. de Gironcoli lekarji. V OGLEJ: Damaso d' Elia. — V TRSTU: P. Prendini, G. Foraboschi, J. Serravall; Ed. de Leitenburg, G. B. Manzoni, Karl Zanetti, Ant. Buttina lekarji. — V ZAGREBU: C. Aratzin, lekar.

Vse lekarne in večje trgovine z materialnim blagom v Avstro-Ogrskej imajo zalogo tega živiljenskega balzama.

TAM SE TUDI DOBI:

Pražko domače mazilo zoper bule, rane in vnetje vsake vrste.

Ako se ženam prsa vnamejo, ali strdijo, pri bule vsake vrste, pri turih, gnojnih tokih, pri črvi v prstu in pri nohtanjih, pri izlezah, oteklinah, pri zmašenjih, pri morski (mrvični) kosti zoper revnatične otekline in putiko, zoper kronično vnetje v kolenih, rokah, v ledji ce si kdo nogo spahn, zoper kurja očeta in potne noge, pri raskopanih rokah, zoper lišaje, zoper otekline po piku mrčesov, zoper tekoče rane, odprite noge, zoper raka in vneto kožo ni boljseg zdravila, ko to mazilo.

Zaprete bule in otekline se hitro ozdravijo; kjer pa ven teče, potegnje mazilo v kratkem vso gnojico na-se, in rano ozdravi. — To mazilo je zato tako dobro, ker hitro pomaga in ker se po njej rana preseči, dokler ni vse bolna gnojica ven potegnena. Tudi zabrani rast divjega mesna in obvarjuje pred snotom (črnim prisadom); tudi bolečine to hidrino mazilo poteši. — Odprete in tekoče rane se morajo z mlajčno vodo umiti potem še le se mazilo na nje prilepi. Skratljice se dobodo po 25 in 35 kr.

BALZAM ZA UHO.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano odstrani nagluhost, po njem se dobri tudi popolno uže zgubljen sluk. I sklenica 1 gl. a. v.

(Sledi prilog.)